БУЛГАН АЙМАГ ДАХЬ АУДИТЫН ГАЗАР

САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАНГИЙН АУДИТ

Булган аймгийн Боловсрол шинжлэх, ухааны газрын 2023 оны санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлд хийсэн аудитын хураангуй тайлан

Аудитын код: БУА-2024/183/-НА-СТА-ТШ3

Цахим хуудас: www.audit.mn Булган аймаг 2024 он	Булган аймаг дахь Төрийн аудитын газрын дарга, тэргүүлэх аудитор: Б.Эрдэнэ Утас: 70342580 Цахим хаяг: erdeneb@audit.gov.mn Аудитын менежер: Ж.Энхцоодол Утас: 70342716 Цахим хаяг: enkhtsoodolj@audit.gov.mn “Бэйкер Тилли Далайван Аудит “ ХХК-ийн Орхон аймаг дахь салбарын захирал:Д.Мягмарсүрэн Утас: 99030170 Цахим хаяг: dalaivan.orkhon@gmail.com Аудитор: Б.Пүрэвсүрэн Утас: 99921600 Цахим хаяг: dalaivan.orkhon@gmail.com

Энэхүү аудитын тайлантай холбоотой нэмэлт мэдээллийг дээрх хаягаар авна уу.

1.ХАРААТ БУС АУДИТОРЫН ДҮГНЭЛТ

БУЛГАН АЙМГИЙН
ТӨРИЙН АУДИТЫН ГАЗАР

Анхдагчдын өргөн чөлөө 1-120,
Жаргалант баг, Булган сум, Булган аймаг, 63082
Утас/Факс:7034-2580
E-mail:bulgan@audit.gov.mn

2024.02.23 № 101

танай ______ ны № ______ т

АЙМГИЙН БОЛОВСРОЛ ШИНЖЛЭХ
УХААНЫ ГАЗРЫН ДАРГА
Ж.ГАНБОЛД ТАНАА

Өөрчлөлтгүй дүгнэлт

Төрийн аудитын тухай хуулийн 6 дугаар зүйлийн 6.3.1, 8 дугаар зүйлийн 8.1, Төсвийн тухай хуулийн 8 дугаар зүйлийн 8.9.1-д заасны дагуу аймгийн Боловсрол шинжлэх ухааны газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн байдал, санхүүгийн үр дүн, цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлт, мөнгөн гүйлгээний тайлан, тодруулгууд болон төсвийн гүйцэтгэлд аудит хийлээ.

Аймгийн Боловсрол шинжлэх ухааны газрын 2023 оны 12 дугаар сарын 31-ний өдрөөрх санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартад нийцүүлэн бүх материаллаг зүйлсийн хувьд үнэн зөв толилуулсан байна.

Дүгнэлтийн үндэслэл

Төрийн аудитын байгууллага аудит хийхдээ Аудитын дээд байгууллагын олон улсын стандарт, түүнд нийцүүлэн Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын баталсан журам, зааврын дагуу гүйцэтгэж, аудит хийгдэх байгууллагаас хараат бус, аудиторын ёс зүйн үүрэг хариуцлагыг биелүүлж ажилласан. Бидний цуглуулсан хангалттай бөгөөд зохистой аудитын нотолгоо нь дүгнэлт өгөх үндэслэл болно.

Асуудлыг онцолсон хэсэг

Тайлант онд Төрийн албан хаагчдын цалин хөлс нэмэгдсэн ба улсын төсвөөс 2,805,704.6 мянган төгрөгийн санхүүжилт, орон нутгийн төсвөөс 172,721.2 мянган төгрөгийн нийт 2,978,425.8 мянган төгрөгийн санхүүжилт авсан нь өмнөх онтой харьцуулахад 17 хувиар буурсан байна.

Тус байгууллагын нэмэлт санхүүжилтийн дансанд Боловсролын ерөнхий газраас 33,184.6 мянган төгрөгийн санхүүжилт, аймгийн Засаг даргын захирамжуудаар 132,315.9 мянган төгрөгийн санхүүжилт, өөрийн орлого бүрдүүлэлтээр 7,220.6 мянган төгрөг нийт 172,721.2 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг тус зориулалтын дагуу зарцуулж ажилласан байна.

Аудитын гол асуудал

006020235

Боловсролын салбарт хийгдсэн төсвийн шинэчлэлийн хүрээнд 2023 оны 07 дугаар сарын 07-ны өдөр Боловсролын ерөнхий хуулийг шинэчлэн баталсан, Боловсролын асуудал эрхэлсэн орон нутгийн байгууллагын удирдлага нь 28.6 дахь заалтыг хэрэгжүүлэх бүрэн эрхтэй болсон. Үүнтэй холбоотой сургалтын байгууллагууд нь гүйцэтгэлийн төлөвлөгөөг батлуулж, хамтран хэрэгжүүлж үнэлэлт дүгнэлт авна.

Тус байгууллага нь гүйцэтгэл үнэлгээгээр маш сайн үнэлэгдсэн буюу 98 хувьтай үнэлэгдсэн байна. БШУ-ны Сайдтай 5 зорилтын хүрээнд 74 арга хэмжээг хэрэгжүүлэхээр төлөвлөж, гүйцэтгэлээр 96.8 хувьтай үнэлэгдсэн байна.

Бусад асуудлын хэсэг

Аудитыг гүйцэтгэхэд аудитын хамрах хүрээний хязгаарлалт хийх шаардлагагүй болон хангалттай, зохистой нотолгоог олж авах боломжгүй нөхцөл үүсээгүй тул бидний олж авсан нотолгоо нь аудитын дүгнэлтийн суурь болоход хүрэлцээтэй, зохистой гэж үзлээ. Булган аймгийн засаг даргын үйл ажиллагааны хөтөлбөрт тусгагдсан “Шинэ багш” хөтөлбөр, “Шинэ ирээдүй” хөтөлбөрүүдийг амжилттай хэрэгжүүлж, хөтөлбөрийн үр дүнд элсэлтийн ерөнхий шалгалтын байрыг улсын хэмжээнд урагшилж, сурлагын ахиц амжилт 8 фукнтээр ахисан байна. Энэ хөтөлбөрүүдэд нийт 149,500.0 мянган төгрөгийн санхүүжилтийг зарцуулсан байна.

Санхүүгийн тайланд төсвийн захирагчийн хүлээх үүрэг, хариуцлага

Төсвийн захирагч санхүүгийн тайлан, төсвийн гүйцэтгэлийг Төсвийн тухай хууль, Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хууль, Улсын секторын нягтлан бодох бүртгэлийн олон улсын стандартын дагуу үнэн зөв бэлтгэж толилуулах үүрэгтэй.

Санхүүгийн тайланг залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлэлгүй бэлтгэхэд шаардлагатай гэж үзсэн дотоод хяналтыг тодорхойлж, хэрэгжүүлэх үүрэг хариуцлага хүлээнэ.

Төрийн аудитын байгууллагын үүрэг, хариуцлага

Төрийн аудитын байгууллага залилан эсвэл алдааны улмаас үүсэх материаллаг буруу илэрхийлллээс санхүүгийн тайлан бүхэлдээ ангид эсэх талаарх үндэслэлтэй баталгаажуулалт олж авах, дүгнэлт, зөвлөмж бүхий аудитын тайлан гаргах зорилготой.

Үндэслэлтэй баталгаажуулалт нь дээд түвшнийх боловч үнэмлэхүй түвшний баталгаажуулалт биш бөгөөд АДБОУС-ын дагуу хийсэн аудитаар бүх материаллаг буруу илэрхийлэл бүрийг илрүүлнэ гэсэн баталгаа болохгүй юм.

Буруу илэрхийлэл нь залилан эсвэл алдаанаас үүсэж болох бөгөөд дангаараа эсвэл нийлээд уг санхүүгийн тайланд үндэслэн гарах хэрэглэгчдийн эдийн засгийн шийдвэрт нөлөөлөх үндэслэлтэй байвал материаллаг гэж үздэг.

ДАРГА,

ТЭРГҮҮЛЭХ АУДИТОР Б.ЭРДЭНЭ

2.АУДИТ ХИЙСЭН САНХҮҮГИЙН ТАЙЛАН, ТӨСВИЙН ГҮЙЦЭТГЭЛ

2.1 Аудит хийсэн санхүүгийн байдлын тайлан

Дансны код	Балансын үзүүлэлт	Эхний үлдэгдэл	Эцсийн үлдэгдэл
1	**ЭРГЭЛТИЙН ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**71,987,778.25**	**75,969,478.25**
33	**АВЛАГА**	-	600,000.00
33100	Ажиллагчидтай холбогдсон авлага	-	600,000.00
35	**БАРАА МАТЕРИАЛ**	71,987,778.25	75,369,478.25
351	**Түүхий эд материал**	16,259,209.00	16,259,209.00
35110	Тусгай зориулалттай материал	16,259,209.00	17,159,209,00
354	**Хангамжийн материал**	55,728,569.25	59,110,269.25
35410	Бичиг хэргийн материал	384,000.00	634,000.00
35420	Аж ахуйн материал	54,083,369.25	54,083,369.25
35430	Сэлбэг хэрэгсэл	75,000.00	75,000.00
35440	Түлш, шатах тослох материал	-	2,231,700.00
35450	Барилгын засварын материал	1,186,200.00	1,186,200.00
2	**ЭРГЭЛТИЙН БУС ХӨРӨНГИЙН ДҮН**	**506,813,405.12**	**476,050,442.33**
39	**ҮНДСЭН ХӨРӨНГӨ**	506,813,405.12	476,050,442.33
392	**Биет хөрөнгө**	429,857,405.12	399,094,442.33
39201	Барилга, байгууламж, орон сууц	389,876,569.00	389,876,569.00
39202	Хуримтлагдсан элэгдэл	(88,918,930.28)	(101,091,238.04)
39203	Авто-тээврийн хэрэгсэл	52,655,269.00	52,655,269.00
39204	Хуримтлагдсан элэгдэл	(21,383,512.72)	(31,095,269.00)
39205	Машин тоног төхөөрөмж (компьютер)	239,112,264.40	254,332,264.40
39206	Хуримтлагдсан элэгдэл	(154,076,948.82)	(179,816,102.46)
39207	Тавилга, аж ахуйн эд хогшил	36,887,200.00	40,679,407.93
39208	Хуримтлагдсан элэгдэл	(27,346,965.82)	(29,498,918.86)
39209	Зам, гүүрний байгууламж	621,900.00	621,900.00
39210	Хуримтлагдсан элэгдэл	(422,400.00)	(422,400.00)
39214	Бусад үндсэн хөрөнгө	2,852,960.36	2,852,960.36
393	**Биет бус хөрөнгө**	76,956,000.00	76,956,000.00
39303	Бусад биет бус хөрөнгө	76,956,000.00	76,956,000.00
3	**НИЙТ ХӨРӨНГИЙН ДҮН III=I+II**	**578,801,183.37**	**552,019,920.58**
4	**НИЙТ ӨР ТӨЛБӨР**	**-**	**2,108,582.32**
41	**БОГИНО ХУГАЦААТ ӨР ТӨЛБӨР**	-	2,108,582.32
413	**Өглөг**	-	2,108,582.32

41320	Бараа үйлчилгээний зардлын өглөг	-	2,108,582.32
5	**ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН**	**578,801,183.37**	**549,911,338.26**
51	**Засгийн газрын хувь оролцоо**	578,801,183.37	549,911,338.26
511	Засгийн газрын оруулсан капитал /Засгийн газрын сан/ орон нутгийн сан	553,048,860.02	553,048,860.02
51101	Өмч: - төрийн	553,048,860.02	553,048,860.02
512	**Хуримтлагдсан үр дүн**	(113,194,131.81)	(142,083,976.92)
51210	Өмнөх үеийн үр дүн	(117,119,137.91)	(113,194,131.81)
51220	Тайлант үеийн үр дүн	3,925,006.10	(28,889,845.11)
51300	Хөрөнгийн дахин үнэлгээний зөрүү	138,946,455.16	138,946,455.16
6	**ӨР ТӨЛБӨР, ЦЭВЭР ХӨРӨНГӨ ӨМЧИЙН ДҮН VI=IV+V**	**578,801,183.37**	**552,019,920.58**

2.2 Аудит хийсэн санхүүгийн үр дүнгийн тайлан

Дансны код	**Үзүүлэлт**	**Өмнөх оны гүйцэтгэл**	**Тайлант оны гүйцэтгэл**
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ОРЛОГЫН ДҮН (I)**	**3,668,781,405.00**	**3,035,739,210.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**119,263,530.00**	**57,313,382.93**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	119,263,530.00	57,313,382.93
120004	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого	119,263,530.00	57,313,382.93
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,560,000.00	1,557,000.00
1200045	Үнэ төлбөргүй хүлээн авсан орлого	117,703,530.00	55,756,382.93
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**3,549,517,875.00**	**2,978,425,827.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	3,362,158,500.00	2,805,704,600.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	3,362,158,500.00	2,805,704,600.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	187,359,375.00	172,721,227.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	7,260,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	95,955,100.00	120,671,149.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	82,344,275.00	37,569,428.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	9,060,000.00	7,220,650.00
2	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЗАРДЛЫН ДҮН**	**3,664,856,399.00**	**3,064,629,055.00**

21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**3,664,856,399.00**	**3,064,629,055.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	749,172,157.60	892,427,276.70
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	301,320,373.90	486,400,986.20
210101	Үндсэн цалин	201,353,225.40	245,293,439.40
210102	Нэмэгдэл	42,676,206.88	148,957,768.90
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	35,741,982.67	47,637,112.82
210104	Урамшуулал	21,548,958.99	44,512,665.14
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	37,812,366.26	62,408,879.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,813,562.97	43,525,179.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,999,700.85	4,720,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,399,760.63	3,776,700.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	599,940.15	944,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,999,401.66	9,441,900.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	59,770,167.00	56,297,882.32
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,206,914.00	3,209,059.57
210302	Түлш, халаалт	52,364,633.00	48,367,763.47
210303	Цэвэр, бохир ус	4,198,620.00	4,721,059.28
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	137,232,613.00	65,103,155.00
210401	Бичиг хэрэг	5,893,900.00	1,993,300.00
210402	Тээвэр, шатахуун	9,015,475.00	8,249,920.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	416,200.00	220,360.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	556,000.00	465,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	123,100.00	859,900.00
210409	Түлш шатахуун, тээврийн хөлс, сэлбэг хэрэгсэлд төлсөн /ТӨҮГ/	107,070,642.00	53,314,175.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	600,000.00	200,000.00
210604	Урсгал засвар	600,000.00	200,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	114,500.00	2,096,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	114,500.00	2,096,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	17,901,681.50	8,879,035.88
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	17,901,681.50	8,879,035.88
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	194,420,455.90	211,041,338.20
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	7,055,340.00	38,068,669.50
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	139,410,060.00	123,197,498.00
210903	Үндсэн хөрөнгийн элэгдэл, хорогдол	47,955,055.90	49,775,170.72
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	2,915,684,241.00	2,172,201,778.00
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	2,843,118,943.00	2,151,086,723.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	1,384,696,175.00	1,064,345,451.00

213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	1,458,094,768.00	1,086,419,772.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	328,000.00	321,500.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	72,565,298.01	21,115,055.39
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	72,565,298.01	21,115,055.39
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ҮР ДҮН (3)=(1)-(2)**	**3,925,006.10**	**(28,889,845.11)**
5	**НИЙТ ҮР ДҮН (5)=(3)+(4)**	**3,925,006.10**	**(28,889,845.11)**

2.3 Аудит хийсэн мөнгөн гүйлгээний тайлан

Дансны код	Үзүүлэлт	Өмнөх оны гүйцэтгэл	Тайлант оны гүйцэтгэл
1	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ МӨНГӨН ОРЛОГЫН ДҮН (1)**	**3,551,077,875.00**	**2,979,982,827.00**
12	**ТАТВАРЫН БУС ОРЛОГО**	**1,560,000.00**	**1,557,000.00**
120	**Нийтлэг татварын бус орлого**	1,560,000.00	1,557,000.00
120004	**Төсөв байгууллагын өөрийн орлого**	1,560,000.00	1,557,000.00
1200041	Үндсэн үйл ажиллагааны орлогоос санхүүжих	1,560,000.00	1,557,000.00
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**3,549,517,875.00**	**2,978,425,827.00**
1310	**Улсын төвлөрсөн төсвөөс**	3,362,158,500.00	2,805,704,600.00
131001	Урсгал үйл ажиллагааны санхүүжилт	3,362,158,500.00	2,805,704,600.00
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	187,359,375.00	172,721,227.00
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	-	7,260,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	95,955,100.00	120,671,149.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан хөрөнгө	82,344,275.00	37,569,428.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	9,060,000.00	7,220,650.00
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА ба ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (2)**	**3,511,737,875.00**	**2,963,412,827.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**3,511,737,875.00**	**2,963,412,827.00**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**596,053,633.70**	**791,211,048.60**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	301,320,373.90	487,000,986.20
210101	Үндсэн цалин	201,353,225.40	245,293,439.40
210102	Нэмэгдэл	42,676,206.88	149,557,768.90
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	35,741,982.67	47,637,112.82
210104	Урамшуулал	21,548,958.99	44,512,665.14

2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	37,812,366.26	62,408,879.00
210201	Тэтгэврийн даатгал	25,813,562.97	43,525,179.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	2,999,700.85	4,720,900.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	2,399,760.63	3,776,700.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	599,940.15	944,200.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	5,999,401.66	9,441,900.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	60,348,637.00	54,189,300.00
210301	Гэрэл, цахилгаан	3,206,914.00	3,209,059.57
210302	Түлш, халаалт	52,943,103.00	46,259,181.15
210303	Цэвэр, бохир ус	4,198,620.00	4,721,059.28
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	19,823,900.00	7,362,080.00
210401	Бичиг хэрэг	4,537,300.00	1,129,500.00
210402	Тээвэр, шатахуун	5,183,600.00	4,686,820.00
210403	Шуудан, холбоо, интернэтийн төлбөр	416,200.00	220,360.00
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал, ариутгал	1,086,800.00	465,500.00
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	8,600,000.00	859,900.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	9,389,000.00	3,630,000.00
210601	Багаж, техник, хэрэгсэл	999,000.00	3,430,000.00
210604	Урсгал засвар	8,390,000.00	200,000.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	114,500.00	2,096,000.00
210702	Дотоод албан томилолт	114,500.00	2,096,000.00
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил, үйлчилгээний төлбөр, хураамж**	15,618,881.50	11,826,400.00
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	15,618,881.50	11,826,400.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	151,625,975.00	162,697,403.40
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,295,400.00	38,993,505.38
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	142,330,575.00	123,703,898.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**2,915,684,241.00**	**2,172,201,778.00**
2132	**Бусад урсгал шилжүүлэг**	2,843,118,943.00	2,151,086,723.00
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	1,384,696,175.00	1,064,345,451.00
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	1,458,094,768.00	1,086,419,772.00
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	328,000.00	321,500.00
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	72,565,298.01	21,115,055.39
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	72,565,298.01	21,115,055.39
3	**ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (3)=(1)-(2)**	**39,340,000.00**	**16,570,000.00**
5	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН МӨНГӨН ЗАРДЛЫН ДҮН (5)**	**39,340,000.00**	**16,570,000.00**

22	**ХӨРӨНГИЙН ЗАРДАЛ**	**39,340,000.00**	**16,570,000.00**
2200	**Дотоод эх үүсвэрээр**	39,340,000.00	16,570,000.00
225106	Биет ба биет бус хөрөнгө худалдан авсан зардал	39,340,000.00	16,570,000.00
6	**ХӨРӨНГӨ ОРУУЛАЛТЫН ҮЙЛ АЖИЛЛАГААНЫ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (6)=(4)-(5)**	**(39,340,000.00)**	**(16,570,000.00)**

2.4 Аудит хийсэн цэвэр хөрөнгө/өмчийн өөрчлөлтийн тайлан

Код	Үзүүлэлт	Засгийн газрын оруулсан капитал	Дахин үнэлгээний нөөц	Хуримтлагдсан дүн	Засгийн газрын хувь оролцооны нийт дүн
C01	**2021 оны 1-р сарын 1-ээр үлдэгдэл**	553,048,860.02	138,946,455.16	-117,119,137.91	574,876,177.27
C03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**553,048,860.02**	**138,946,455.16**	**-117,119,137.91**	574,876,177.27
C07	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	3,925,006.10	3,925,006.10
C08	**2022оны 12-р сарын 31- ээр үлдэгдэл**	**553,048,860.02**	**138,946,455.16**	**-113,194,131.81**	578,801,183.37
D01	**2017 оны 1-р сарын 1- ээр үлдэгдэл**	**553,048,860.02**	**138,946,455.16**	**-113,194,131.81**	578,801,183.37
D03	**Дахин илэрхийлсэн үлдэгдэл**	**553,048,860.02**	**138,946,455.16**	**-113,194,131.81**	578,801,183.37
D08	Тайлант үеийн үр дүн	0	0	-28,889,845.11	-28,889,845.11
D09	**2023 оны 12-р сарын 31- ээр үлдэгдэл**	**553,048,860.02**	**138,946,455.16**	**-142,083,976.92**	549,911,338.26

2.5 Аудит хийсэн төсвийн гүйцэтгэлийн тайлан

	Үзүүлэлт	Төлөвлөгөө	Гүйцэтгэл	Зөрүү	
				Дүнгээр	%
12	**Татварын бус орлого**	**3,180,244,100.00**	**2,788,116,544.61**	**392,127,555.39**	**87.67**
120010	Төсөв байгууллагын өөрийн орлого /туслах/	1,557,000.00	1,557,000.00		100.00
12200	**Тусламжийн орлого**	**3,178,687,100.00**	**2,786,559,544.61**	**392,127,555.39**	**87.66**
122005	Төсвөөс санхүүжих	3,178,687,100.00	2,786,559,544.61	392,127,555.39	87.66
2	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН**	**2,806,471,600.00**	**2,788,116,544.61**	**18,355,055.39**	**99.35**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**2,806,471,600.00**	**2,788,116,544.61**	**18,355,055.39**	**99.35**
210	**БАРАА, АЖИЛ ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**640,775,100.00**	**637,029,821.61**	**3,745,278.39**	**99.42**
2101	**Цалин хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**468,080,500.00**	**467,335,466.23**	**745,033.77**	**99.84**
210101	Үндсэн цалин	251,195,200.00	245,293,439.39	5,901,760.61	97.65
210102	Нэмэгдэл	134,072,300.00	130,682,248.88	3,390,051.12	97.47
210103	Унаа хоолны хөнгөлөлт	31,944,000.00	46,847,112.82	(14,903,112.82)	146.65
210104	Урамшуулал	50,869,000.00	44,512,665.14	6,356,334.86	87.51
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**60,064,900.00**	**60,064,900.00**		**100.00**

210201	Тэтгэврийн даатгал	41,181,200.00	41,181,200.00		100.00
210202	Тэтгэмжийн даатгал	4,720,900.00	4,720,900.00		100.00
210203	ҮОМШӨ-ний даатгал	3,776,700.00	3,776,700.00		100.00
210204	Ажилгүйдлийн даатгал	944,200.00	944,200.00		100.00
210205	Эрүүл мэндийн даатгал	9,441,900.00	9,441,900.00		100.00
2103	**Байр ашиглалттай холбоотой тогтмол зардал**	**54,189,300.00**	**54,189,300.00**		**100.00**
210301	Гэрэл, цахилгаан	2,785,400.00	3,209,059.57	(423,659.57)	115.21
210302	Түлш, халаалт	47,092,800.00	46,259,181.15	833,618.85	98.23
210303	Цэвэр, бохир ус	4,311,100.00	4,721,059.28	(409,959.28)	109.51
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**6,192,800.00**	**6,192,800.00**		**100.00**
210401	Бичиг хэрэг	1,129,500.00	1,129,500.00		100.00
210402	Тээвэр, шатахуун	3,462,300.00	3,517,540.00	(55,240.00)	101.60
210403	Шуудан, холбоо,	204,000.00	220,360.00	(16,360.00)	108.02
210404	Ном, хэвлэл	71,600.00		71,600.00	
210405	Хог хаягдал зайлуулах, хортон мэрэгчдийн устгал,	432,800.00	465,500.00	(32,700.00)	107.56
210406	Бага үнэтэй, түргэн элэгдэх, ахуйн эд зүйлс	892,600.00	859,900.00	32,700.00	96.34
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**20,000,000.00**	**20,000,000.00**		**100.00**
210601	Багаж, техник хэрэгсэл	20,000,000.00	20,000,000.00		100.00
2107	**Томилолт, зочны зардал**	**3,056,100.00**	**2,096,000.00**	**960,100.00**	**68.58**
210702	Дотоод албан томилолт	3,056,100.00	2,096,000.00	960,100.00	68.58
2108	**Бусдаар гүйцэтгүүлсэн ажил үйлчилгээний төлбөр,**	**11,826,400.00**	**11,826,400.00**		**100.00**
210801	Бусдаар гүйцэтгүүлсэн бусад нийтлэг ажил үйлчилгээний төлбөр хураамж	11,826,400.00	11,826,400.00		100.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**17,365,100.00**	**15,324,955.38**	**2,040,144.62**	**88.25**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	9,555,700.00	7,827,055.38	1,728,644.62	81.91
210902	Хичээл үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	7,809,400.00	7,497,900.00	311,500.00	96.01
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**2,165,696,500.00**	**2,151,086,723.00**	**14,609,777.00**	**99.33**
213207	Тэтгэвэрт гарахад олгох нэг удаагийн мөнгөн тэтгэмж	1,077,325,700.00	1,064,345,451.00	12,980,249.00	98.80
213208	Хөдөө орон нутагт тогтвор суурьшилтай ажилласан албан хаагчдад төрөөс үзүүлэх дэмжлэг	1,088,049,300.00	1,086,419,772.00	1,629,528.00	99.85
213209	Нэг удаагийн тэтгэмж, шагнал урамшуулал	321,500.00	321,500.00		100.00
12000	**Мөнгөн хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**				
12100	**Үүнээс: Банкин дахь харилцах дансны үлдэгдэл**				
12200	**Кассын дансны эцсийн үлдэгдэл**				

2.6 НЭМЭЛТ САНХҮҮЖИЛТИЙН ТАЙЛАН

Код	Үзүүлэлт	Гүйцэтгэл
I	**НИЙТ ЗАРЛАГА БА ЦЭВЭР ЗЭЭЛИЙН ДҮН (I)**	**172,721,227.00**
21	**УРСГАЛ ЗАРДАЛ**	**172,721,227.00**
210	**БАРАА, ҮЙЛЧИЛГЭЭНИЙ ЗАРДАЛ**	**169,961,227.00**
2101	**Цалин, хөлс болон нэмэгдэл урамшил**	**18,875,520.00**
210102	Нэмэгдэл	18,875,520.00
2102	**Ажил олгогчоос нийгмийн даатгалд төлөх шимтгэл**	**2,343,979.00**
210201	Тэтгэврийн даатгал	2,343,979.00
2104	**Хангамж, бараа материалын зардал**	**1,169,280.00**
210402	Тээвэр, шатахуун	1,169,280.00
2106	**Эд хогшил, урсгал засварын зардал**	**200,000.00**
210604	Урсгал засвар	200,000.00
2109	**Бараа үйлчилгээний бусад зардал**	**147,372,448.00**
210901	Бараа үйлчилгээний бусад зардал	31,166,450.00
210902	Хичээл, үйлдвэрлэлийн дадлага хийх	116,205,998.00
213	**УРСГАЛ ШИЛЖҮҮЛЭГ**	**2,760,000.00**
2133	**Улсын төсвөөс олгосон санхүүжилт, шилжүүлэг**	**2,760,000.00**
213303	Төвлөрүүлэх шилжүүлэг	2,760,000.00
II	**ЗАРДЛЫГ САНХҮҮЖҮҮЛЭХ ЭХ ҮҮСВЭР (II)**	**172,721,227.00**
13	**ТУСЛАМЖ, САНХҮҮЖИЛТИЙН ОРЛОГО**	**172,721,227.00**
1311	**Нэмэлт санхүүжилтийн орлого**	**172,721,227.00**
131101	Төрийн болон орон нутгийн өмчит бус этгээдээс авсан хандив, тусламж	7,260,000.00
131103	ЗГНХ,ЗДНХөрөнгө,түүнтэй адилтгах ангилагдаагүй нөөц хөрөнгөөс тухайн төсвийн захирагчид хуваарилсан	120,671,149.00
131104	Дээд шатны төсвийн захирагчийн төсөвт тусгагдсан төсвөөс доод шатны төсвийн захирагчид хуваарилсан х	37,569,428.00
131105	Төсвийн байгууллагын үндсэн үйл ажиллагааны хүрээнд бий болсон нэмэлт орлого	7,220,650.00
III	**НИЙТ ЦЭВЭР МӨНГӨН ГҮЙЛГЭЭ (III)=(II)-(I)**	
11000	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эхний үлдэгдэл**	
12000	**Мөнгө, түүнтэй адилтгах хөрөнгийн эцсийн үлдэгдэл**	

3. АУДИТЫН ИЛРҮҮЛЭЛТ

Аудитаар нийт 13,507.5 мянган төгрөгийн зөрчил[1] илэрснээс, 138.5 мянган төгрөгийн 1 төлбөрийн акт тогтоож, 3,750.0 мянган төгрөгийн 2 албан шаардлага хүргүүлж, 3,601.4 мянган төгрөгийн 2 зөвлөмж өгсөн.

Бараа үйлчилгээний бусад зардлаас гарах 4 813.5 мянган төгрөгийн бичиг хэрэг, аж ахуйн материалыг бага үнэтэй түргэн элэгдэх зардалд бүртгэсэн. Энэ нь төсвийн тухай хуулийн 22.6.7-д ”Төсвийн шууд захирагч нь батлагдсан төсвийг энэ хуулийн 22.2.3-22.2.6-д заасан ангиллаар бүртгэж, тайлагнах”, Монгол улсын Сангийн сайдын 2021 оны 190-р тушаалтай нийцэхгүй байгаа учраас залруулга хийсэн.

3.1 Төлбөрийн акт

Шатахууны тооцооллыг шалгахад норм нормативыг илүү тооцож 138.5 мянган төгрөгийн шатахуун илүү бодож олгосон байна. *Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1.төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах, ЗТХС-ын 2019 оны 390 тушаалаар батлагдсан "Автомашины 100 км гүйлтэд зарцуулах шатахуун зарцуулалтын жишиг норм"* зэргийг зөрчсөн нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Шийдвэрлэлт: Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.3.5-д *”бүртгэл, тооцоог зөрүүтэй тооцоолсноос үр дагавар үүссэн.”* гэж заасны дагуу төлбөрийн акт тогтоохоор шийдвэрлэв.

3.2 Албан шаардлага

1. Тус байгууллага нь Баян-агт сумын Хануйн голд 18 шовгор, гал тогооны байр бүхий амралтын газартай боловч газар эзэмших эрх байгууллагын биет бус хөрөнгийн дансанд бүртгэлгүй газар эзэмшигчийн гэрчилгээ болон бусад бичиг баримтууд байхгүй байна. Төрийн болон орон нутгийн өмчийн тухай хуулийн 71.1.1 үндсэн хөрөнгөд гарсан хөдөлгөөн, өөрчлөлтийг нягтлан бодохын дэлгэрэнгүй бүртгэлд тусгасан байх, техник, технологийн баримт бичгийг гүйцэд бүрдүүлсэн байх; Нягтлан бодох бүртгэлийн тухай хуулийн 5.1.4.үнэн зөв байх зарчмыг хангахгүй байгаа нь тохиолдсон байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

2. Тайлангийн хугацаанд 3 750.0 мянган төгрөгийн биеийн тамирын хувцас өмсгөл худалдан авч Төрийн хэмнэлтийн тухай хуулийг зөрчсөн байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.1.төсвийг үр ашигтай, хэмнэлттэй байхаар төлөвлөж, зарцуулах", Хэмнэлтийн тухай хуулийн 8.1."Цэргийн алба хаагч, прокурор, гадаадын иргэний хяналтын улсын байцаагч, гаалийн улсын байцаагчаас бусад албан хаагч төсвийн болон байгууллагын хөрөнгөөр дүрэмт хувцас худалдан авахыг хориглоно" гэсэн заалтуудыг зөрчсөн байна.

Шийдвэрлэлт: Монгол Улсын Ерөнхий аудиторын 2020 оны А/95 дугаар тушаалаар баталсан “Албан шаардлага өгөх, төлбөрийн акт тогтоох” журмын 4.2.3.5-

[1] Хүчин төгөлдөр үйлчилж буй хууль тогтоомжид харшлах байгууллага, түүний удирдлага, байгууллагад ажилладаг бусад хувь хүний санаатай болон санамсаргүй үйлдэл, эс үйлдэл.

д *”бүртгэл, тооцоог зөрүүтэй тооцоолсноос үр дагавар үүссэн.”* гэж заасны дагуу албан шаардлага хүргүүлэхээр шийдвэрлэв.

3.3 Зөвлөмж

Цаашид анхаарвал зохих асуудлыг тэргүүлэх ач холбогдлын дараалаар эрэмбэлэн харуулав. Үүнд:

1. Зардалтай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тайлангийн хугацаанд цалингийн зардлаас 892.9 мянган төгрөгийг харуул хамгаалалтын зардалд гүйлгэн гүйлгээ хийсэн байна. Энэ нь төсвийн тухай хуулийн 22.6.7.төсвийн шууд захирагч нь батлагдсан төсвийг энэ хуулийн 22.2.3-22.2.6-д заасан ангиллаар бүртгэж, тайлагнах, Му-ын Сангийн сайдын 2021 оны 190-р тушаалыг зөрчсөн нь нийцсэн ба зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж : Батлагдсан төсвийг зориулалтын дагуу зарцуулж байх.

2. Өглөг, авлагын данстай холбоотой асуудал

Илрүүлэлт: Тайлангийн хугацааны эцэст 600.0 мянган төгрөгийн хувь хүнээс авах авлагын, 2 108.5 мянган төгрөгийн тогтмол зардалтай холбоотой өглөгийн үлдэгдэлтэй байна. Энэ нь Төсвийн тухай хуулийн 6.4.8 дахь заалтын дагуу "төсвийг зохистой удирдаж өр авлага үүсгэхгүй байх" гэсэн заалт зөрчиж үнэлгээ ба хуваарилалт батламж мэдэгдлийг хангахгүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Төсвийн тухай хуулийн дагуу өглөг авлага үүсгэхгүй байх зөвлөмж хүргүүлэв.

3. Шилэн данстай холбоотой

Илрүүлэлт: Шилэн дансанд 6 мэдээлэл хугацаа хоцроож мэдээлсэн байна. Энэ нь Шилэн дансны тухай хуулийн 4.1.1.мэдээлэл үнэн зөв, бодитой, иж бүрэн байх, 4.1.3.тогтоосон хугацаанд, тогтмол, шуурхай мэдээлдэг байх зарчмууд заалтуудыг зөрчсөн нь нийцсэн бөгөөд зохистой байх батламж мэдэгдлийг хангаагүй байна.

Өгсөн зөвлөмж: Шилэн дансны мэдээллийг цаг хугацаанд нь мэдээлж хэвшихийг зөвлөлөө.

Аудитын явцад бидэнтэй хамтран ажилласан холбогдох ажилтнуудад талархал илэрхийлье.

4. АУДИТААР ИЛЭРСЭН БУРУУ ИЛЭРХИЙЛЛИЙН НЭГТГЭЛ

Санхүүгийн тайлангийн аудитын алдааны нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Алдааны товч утга	Нийт алдаа		Мэдээллийг тусгахгүй орхигдуулсан		Буруу тусган илэрхийлсэн		Үүнээс				Зөвлөмж	
							Залруулсан		Залруулаагүй			
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Зардал хооронд гүйсэн	1	4,813.5					1	4,813.5				
Дүн												

Санхүүгийн тайлангийн аудитын зөрчлийн нэгтгэл

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс									
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж		Хариуцлага тооцуулах албан шаардлага		Хууль, хяналтын байгууллагад шилжүүлсэн асуудал	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Албан тушаалтны тоо	Тоо	Дүн
Шатахуун илүү зарцуулсан	1	138,5	1	138.6								
Газрын бүртгэл	1	6017,6			1							
Хэмнэлтийн тухай хууль	1	3750,0			1	3750,0						
Зардалтай холбоотой	1	892,9					1	892,9				
Өглөг авлага		2708,5					1	2708,5				
Дүн	5	13 507,5	1	138.6	2	3 750,0	2	3 601,4				

Санхүүгийн тайлангийн аудитаар шалгасан нийцлийн аудитын асуудал

/мянган төгрөгөөр/

Зөрчлийн товч утга	Нийт зөрчил		Үүнээс					
			Төлбөрийн акт		Албан шаардлага		Зөвлөмж	
	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн	Тоо	Дүн
Шилэн дансны тухай хуулийн хэрэгжилттэй холбоотой зөрчил								
Шилэн данс	1						1	
Дүн								
Бусад хууль тогтоомжтой холбоотой зөрчил								
Дүн								
Нийт дүн								

5. Төсвийн захирагчийн ангиллаар аудитад хамрагдсан байдал ба санал дүгнэлтийн талаарх мэдээллийн нэгтгэл

№	Төсвийн захирагчийн ангилал	Байгууллага, нэгжийн тоо				Санал дүгнэлтийн хэлбэр			
		Аудитад хамрагдах	Үүнээс: Аудит хийсэн хэлбэр						
			Санал дүгнэлт гаргасан	Түүвэрт хамруулсан	Аудит хийгээгүй	Зөрчилгүй	Хязгаарлалттай	Сөрөг	Дүгнэлт өгөхөөс татгалзсан
А	1	2	3	4	5	7	8	9	10
1	ТШЗ	1	1			1			
2	Төсөл, хөтөлбөр								
3	ЗГТС								
4	ТТЗ								
5	ТЕЗ								

	НИЙТ	**1**	**1**			**1**			